

طوفان نوح

کلید واژه: گستره **طوفان نوح**، کیفیت **کشتی نوح**، **مسافری** کشتی نوح پرسش: در رابطه با **کیفیت** طوفان نوح و چگونگی کشتی آن حضرت و مسافری آن توضیح فرمایید؟ پاسخ: **حضرت نوح** برای نجات **پیروان** خود از **عذاب الهی** از جانب **خداوند مأمور** ساخت کشتی با ویژگی‌هایی خاص شد. مسافری این کشتی پیروان حضرت با گونه‌های مختلف **حیوانات** به صورت **جفت** بودند.

فهرست مندرجات

- ۱- گستره طوفان نوح
  - ۱.۱ - جهانی یا منطقه‌ای بودن طوفان
  - ۱.۲ - قدرت خداوند
  - ۱.۳ - جایگاه اصلی جوشش آب
  - ۱.۴ - آب سبب هلاکت یک نسل
  - ۱.۵ - نابودی اعجاز آمیز بعثت ستیزان
  - ۱.۶ - طوفان نوح فراتر از علم جغرافیا
- ۲- ویژگی‌های کشتی
  - ۲.۱ - اندازه کشتی
  - ۲.۲ - خصوصیات داخل کشتی
  - ۲.۳ - شکل ظاهری کشتی
  - ۲.۴ - ساخت کشتی زیر نظر خداوند
- ۳- گونه‌های جانداران
  - ۳.۱ - جفت بودن موجودات
  - ۳.۲ - تعداد پیروان حضرت نوح
  - ۳.۳ - گونه‌های حیوانات
    - ۳.۳.۱ - جانوران آبی
    - ۳.۳.۲ - جانوران خشک زی
    - ۳.۳.۳ - نظریه قائلین به منطقه ای بودن طوفان
- ۴- کشتی نوح، معجزه الهی
- ۵- معرفی منابع بیشتر
- ۶- بانویس
- ۷- منبع

گستره طوفان نوح

← جهانی یا منطقه‌ای بودن طوفان

در این که گستره‌ی طوفان زمان حضرت نوح - علیه السلام - **جهانی** بوده است، یا **منطقه‌ای**، **اختلاف نظر** است. هر کدام از این دو **نظریه** که مورد نظر باشد، **شبهه** و یا مشکل علمی ایجاد نمی‌کند، چون اولاً **مقیاس جمعیت جهان** در آن زمان بسیار **محدود** بوده است، و طوفان زمان حضرت نوح - علیه السلام - تمام جمعیت محدود جهان، خانه‌های مسکونی، ارتفاعات و پناهگاه‌هاشان را فرا گرفته است. به اضافه این که این جوشش و بارش که تبدیل به طوفان **سهمگین** گشته است، و سراسر جهان را فرا گرفته است، یکی از **معجزات** الهی بوده است که به **عذاب عمومی** تبدیل گشته است.

[۱] رسولی محلاتی، سید هاشم، قصص قرآن، تهران، علمیه اسلامیة، ششم، ۱۴۱۰ ه.ق، ج ۱، ص ۶۲.

← قدرت خداوند

آیا **خداوند** جهان آفرین و **آب** آفرین، قادر نیست هم از طریق جوشش **زمین** و هم از طریق بارش **آسمانی**، سراسر جهان **طبیعت** را معجزه آسا **غرق** در **آب** نماید؟! **قرآن** شریف می‌فرماید:

«آنگاه درهای آسمان را به آبی [سیل آسا](#) گشودیم، و از زمین [چشمه‌هایی](#) برشکافتیم، سپس آب(بسیار) برای کاری که مقدر بود، به هم برآمد.»
[۱۳] [قمر/سوره ۵۴، آیه ۱۱-۱۲.](#)

← جایگاه اصلی جوشش آب

[مفسرین](#) گفته‌اند: جایگاه اصلی جوشش آب از [تنور](#) بوده است، که تنور مزبور در خانه‌ی حضرت نوح - علیه السلام - یا در خانه‌ی [زن مؤمنه‌ای](#) در جایی که اکنون [مسجد کوفه](#) است، قرار داشت، که برای پختن [یان](#) از آن استفاده می‌کردند. آسمان نیز همانند دهانه‌ی [میشک](#) شروع به باریدن نمود.....
[۱۴] رسولی محلاتی، قصص قرآن، ج ۱، ص ۶۲.

قرآن شریف در این باره می‌فرماید:
تا به آنجا که فرمان ما در رسید و آب از تنور فوران کرد. آنگاه گفتیم که در آن کشتی از هر [جانوری](#) یک جفت سوار کن، و نیز [خانواده‌ات](#) را مگر کسی که [حکم](#) ما در باره‌ی او مقرر شده است....»
[۱۴] [هود/سوره ۱۱، آیه ۴۰.](#)

← آب سبب هلاکت یک نسل

به هر تقدیر خداوند هم [سبب سباز](#) است و هم سبب سوز، تنور [آتش](#) را محل فوران آب قرار می‌دهد چنان که آتش را بر [حضرت ابراهیم](#) - علیه السلام - [گلستان](#) می‌کند و آب که مایه‌ی [حیات](#) است، سبب [هلاکت](#) و [انقراض](#) یک [نسل](#) می‌شود.
[۱۵] قرآنتی، محسن، تفسیر نور، تهران، مرکز فرهنگی درس‌های از قرآن، اول، ۱۳۷۷، ج ۵، ص ۳۰۹.

← نابودی اعجاز آمیز بعثت ستیزان

نابودی [اعجاز آمیز بعثت](#) ستیزان از هر طریقی که باشد، هیچ بعدی ندارد و از این قبیل موارد، در [سرنوشت اقوام](#) دیگر [پیامبران](#) نیز فراوان بوده است. قرآن شریف می‌فرماید:
«[شعبی](#) گفت: و ای قوم من، شما را [ستیزه جویی](#) با من به آنجا نکشانند که همانند آن چه بر سر [قوم نوح](#) یا [قوم هود](#) یا [قوم صالح](#) آمد، بر سر شما هم بیاید، و [قوم لوط](#) از شما دور نیست.»
[۱۶] [هود/سوره ۱۱، آیه ۸۹.](#)

← طوفان نوح فراتر از علم جغرافیا

طوفان نوح و کشتی و این [داستان](#) به هم پیوسته فراتر از [علم جغرافیا](#) است، که امروزه در [بجث‌های علمی](#) مطرح است. باضافه این که خود داستان طوفان و کشتی حضرت نوح و یا سایر [معجزات الهی](#) دور از [برهان](#) نیست. کار [خارق‌العاده‌ای](#) است که با [سرعت](#) انجام می‌گیرد و دلایل آن نیز [خفیه](#) است و برای افراد معمولی روشن نیست.

ویژگی‌های کشتی

← اندازه کشتی

در مورد [طول](#) و [عرض](#)، [ارتفاع](#) و کیفیت کشتی اختلاف نظر است.
۱. برخی گفته‌اند: طول آن ۱۲۰۰ [ذراع](#) و عرض آن ۸۰۰ [ذراع](#) و ارتفاع آن ۸۰ [ذراع](#) بوده است. بر طبق این قول [روایتی](#) هم از [امام صادق](#) - علیه السلام - نیز رسیده است.
۲. بعضی گفته‌اند: طول آن ۷۰۰ [ذراع](#) و عرض آن ۳۰۰ [ذراع](#) و ارتفاع آن ۸۰ [ذراع](#) بوده است.
۳. [قول](#) دیگر: طول آن را ۳۰۰ [ذراع](#) و عرض آن را ۸۰ [ذراع](#) و ارتفاع آن را ۳۰ [ذراع](#) گفته‌اند.

← خصوصیات داخل کشتی

۱. از این [عیاس](#) نقل شده است؛ که کشتی مزبور دارای سه طبقه بوده است. طبقه‌ی زیرین، طبقه میانی و طبقه‌ی فوقانی که طبقه‌ی فوقانی آن اختصاص داشت برای [نجات یافتگان](#) از [انسان‌ها](#).
[۱۷] رسولی محلاتی، قصص قرآن، ج ۱، ص ۶۲.
۲. در [اعلام قرآن](#) آمده: به موجب [منظومه‌ی بایلی](#)، کشتی دارای هفت طبقه است و داخل هر طبقه، عرضا به [سه](#) قسمت شده است.
[۱۸] خرائلی، مجد، اعلام قرآن، ص ۶۴۴.

۳. قرآن شریف اشاره‌ای به اندازه و خصوصیات کشتی ننموده و فقط فرموده: ما او و کسانی که با او در کشتی جمع آمده بودند، نجات دادیم. [\[۹۱\] شعراء/سوره ۲۶، آیه ۱۱۹.](#)

← شکل ظاهری کشتی

برخی در مورد آن نوشته‌اند: نوح سر کشتی را هم چون [طاووس](#)، گردن آن را همچون [گردن عقاب](#)، سینه‌ی آن را چون سینه‌ی کبوتر، دم آن را چون دم خروس، نوک آن را چون نوک باز و بال‌های آن را چون بال‌های [عقاب](#) ساخت و سپس بر آن «[زفت](#)» مالید و آن را هفت طبقه، و برای هر طبقه، دری قرار داد. [\[۱۰\] نویری، احمد، نه‌ایه‌الارب فی فنون الادب، ج ۱۳، ص ۴۶.](#)

← ساخت کشتی زیر نظر خداوند

به هر تقدیر قرآن شریف می‌فرماید: «و کشتی را زیر نظر ما و [وحی](#) ما بساز و درباره‌ی کسانی که [سیتم](#) و [شیرک](#) ورزیده‌اند، با من [سخن](#) مگو، که ایشان غرق شدنی هستند.» [\[۱۱\] هود/سوره ۱۱، آیه ۳۷.](#)

کشتی با شدت و کثرت [مراقبت](#) خداوند [منان](#) و [قهار](#) ساخته شد. [\[۱۲\] تفسیر المیزان، ج ۱۰، ص ۲۲۳.](#)
چون برای هر یک از [مهر](#) و [قهر الهی](#) وسیله‌ای لازم است، کشتی برای نجات و آب برای غرق و [هلاکت](#)... [\[۱۳\] تفسیر نور، ج ۵، ص ۳۰۹.](#)

گونه‌های جانداران

← جفت بودن موجودات

قرآن شریف در مورد [گونه‌های جانداران](#) می‌فرماید: در آن از هر جانوری جفتی دوگانه را سوار کن؛ و نیز خانواده‌ات را، مگر از ایشان که [وعده](#) ما از پیش درباره او تحقق یافته است...» [\[۱۴\] مؤمنون/سوره ۲۲، آیه ۲۷.](#)

در جای دیگر می‌فرماید: «من کل زوجین اثنین» یعنی از هر [موجودی](#) یک جفت. [\[۱۵\] هود/سوره ۱۱، آیه ۴۰.](#)

← تعداد پیروان حضرت نوح

در [حدیثی](#) آمده است که تعداد [ایمان آورندگان](#) هفتاد نفر بوده‌اند. قرآن شریف به طور [احمال](#) می‌گوید: «جز اندکی به او ایمان نیاورده‌اند.» [\[۱۶\] هود/سوره ۱۱، آیه ۴۰.](#)
برخی از مفسران گفته‌اند تعداد ایمان آورندگان هشتاد نفر بوده‌اند. عده‌ای تعداد آنها را هفتاد و هشت نفر و عده‌ای دیگر تعداد آنها را ده و برخی تعداد آنها را هفت نفر ذکر کرده‌اند.
این تعداد از نجات یافتگان انسان، چه طبق نظریه اکثر، هشتاد نفر، و چه طبق نظریه حداقل (هفت نفر)، آن هم در یک طبقه‌ی کشتی، خیلی طبیعی و معمولی است و هیچ [استیعادی](#) را به همراه ندارد. [\[۱۷\] رسولی محلاتی، قصص قرآن، ج ۱، ص ۶۲.](#)

← گونه‌های حیوانات

در مورد گونه‌های جانوران نیز اختلاف نظرهای وجود دارد.

← جانوران آبی

[جانوران آبی](#) از گونه‌های جانداران جدا می‌شوند، چون طوفان مشکلی برای حیات آنها ایجاد نمی‌کند.

← جانوران خشک زی

در مورد **جانوران خشک زی** نیز **اختلاف** است. در **تفسیر عیاشی**، ذیل آیه ۱۴۳ **سوره انعام** حدیثی از **امام صادق** - علیه السلام - نقل شده که: هشت جفت از جانوران در کشتی حضرت نوح جا داده شدند. این هشت جفت چهار **نژاد اهلی** هستند که عبارتند از نژاد **گوسفند**، **گاو**،

شتر و **بز**

[۱۸۸] انعام/سوره ۶، آیه ۱۴۳.

[۱۹۱] زمر/سوره ۳۹، آیه ۶.

و چهار نژاد **وحشی** از همین‌ها. هر کدام **نر و ماده** و اهلی و وحشی. در روایت دیگر **سگ** و **خوک** نیز نقل شده است. **[۱۹۰] قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۷، ص ۱۲۴.**

برخی نقل کرده‌اند که: فقط گونه‌های از جانوران نر و ماده‌ای که **نفعی** از آنها متصور باشد، در کشتی حضرت نوح - علیه السلام - **حمل** شده‌اند.

[۲۱۱] قاموس قرآن، ج ۷، ص ۱۲۴.

برخی گفته‌اند: در زمان حضرت نوح چند قسم بیشتر از جانوران در روی زمین پیدا نشده بودند، و نوح فقط نسل آنها را حفظ کرده است، و بقیه حیوانات بعداً پیدا شده‌اند. عده‌ای گفته‌اند: طوفان حضرت نوح منطقه‌ای محدود بوده است، و گونه‌های جانداران نیز محدود بوده است.

[۲۱۲] قاموس قرآن، ج ۷، ص ۱۲۴.

← نظریه قائلین به منطقه ای بودن طوفان

برخی از **قائلین** به منطقه ای بودن طوفان می گویند حضرت نوح تنها حیواناتی را که مختص آن منطقه خاص بوده و امکان انقراضشان **محتمل** بوده را با کشتی نجات داده، شاید این نظریه از همه منطقی تر و به **حقیقت** نزدیک تر باشد. اگر نظریه عمومی بودن طوفان مورد نظر باشد، حداقل باید ۲۵۰۰ نوع از حیوانات را وارد کشتی نماید همچنین **غذایی** که بتواند در آن مدت طولانی (حداقل شش **ماه** و حداکثر یک **سال** و ده **روز** را نوشته‌اند) آنها را تامین کند.

[۲۱۳] پور حسین، مجد کاظم، سیما نوح در ادیان الهی، قم، تامین، اول، ۱۳۸۳، ص ۱۶۵.

طبق این نظریه و نگرش به ظاهر مشکل به نظر می‌رسد که همه‌ی گونه‌های جانداران در کشتی حمل شده باشند ولی هر چه باشد، کشتی نوح، یک کشتی معمولی نبوده. چون خود کشتی **آیت** و **معجزه‌ی الهی** بوده است این کشتی با **نظارت** و شدت مراقبت الهی ساخته شده همه چیز **حساب** شده و **پیش‌بینی** شده بود... با توجه به این، منطقی به نظر نمی‌رسد که گفته شود، اندازه‌ی کشتی متناسب با جفت‌های نجات یافتگان نبوده و در کنار کشتی **تراکمی** از جانداران بوجود آمده و در نهایت به علت کمی جا، تعداد زیادی از جانداران و حیوانات خشک زی، که بنابر نجات آنها بود، در طوفان غرق شده‌اند.

کشتی نوح، معجزه الهی

داستان کشتی، طوفان، گستره و اندازه‌ی کشتی، همه آیت و معجزه‌ی الهی بوده است.

معرفی منابع بیشتر

۱. قصص الانبیاء (تاریخ انبیاء) عماد الدین حسین اصفهانی.
۲. قصص الانبیاء، ابن کثیر.

پانویس

۱. **↑** رسولی محلاتی، سید هاشم، قصص قرآن، تهران، علمیه اسلامیة، ششم، ۱۴۱۰ هـ.ق، ج ۱، ص ۶۲.
۲. **↑** **قمر/سوره ۵۴، آیه ۱۱-۱۲.**
۳. **↑** رسولی محلاتی، قصص قرآن، ج ۱، ص ۶۲.
۴. **↑** **هود/سوره ۱۱، آیه ۴۰.**
۵. **↑** قرآنتی، محسن، تفسیر نور، تهران، مرکز فرهنگی درس‌های از قرآن، اول، ۱۳۷۷، ج ۵، ص ۳۰۹.
۶. **↑** **هود/سوره ۱۱، آیه ۸۹.**
۷. **↑** رسولی محلاتی، قصص قرآن، ج ۱، ص ۶۲.
۸. **↑** خرائلی، مجد، اعلام قرآن، ص ۶۴۴.
۹. **↑** **شعراء/سوره ۲۶، آیه ۱۱۹.**
۱۰. **↑** نویری، احمد، نه‌ایه‌الارب فی فنون الادب، ج ۱۳، ص ۴۶.
۱۱. **↑** **هود/سوره ۱۱، آیه ۲۷.**
۱۲. **↑** **تفسیر المیزان، ج ۱۰، ص ۲۲۲.**
۱۳. **↑** تفسیر نور، ج ۵، ص ۳۰۹.
۱۴. **↑** **مؤمنون/سوره ۲۳، آیه ۲۷.**
۱۵. **↑** **هود/سوره ۱۱، آیه ۴۰.**
۱۶. **↑** **هود/سوره ۱۱، آیه ۴۰.**
۱۷. **↑** رسولی محلاتی، قصص قرآن، ج ۱، ص ۶۲.

۱۹. [↑ انعام/سوره ۴، آیه ۱۲۶.](#)
[↑ زمر/سوره ۳۹، آیه ۶.](#)

۲۰. [↑ قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۷، ص ۱۲۴.](#)

۲۱. [↑ قاموس قرآن، ج ۷، ص ۱۲۴.](#)

۲۲. [↑ قاموس قرآن، ج ۷، ص ۱۲۴.](#)

۲۳. [↑ پور حسین، مجد کاظم، سیمای نوح در ادیان الهی، قم. تامین، اول، ۱۳۸۳، ص ۱۶۵.](#)

منبع

[اندیشه قم.](#)

رده‌های این صفحه: [تاریخ انبیاء](#) | [حضرت نوح](#) | [قصص قرآنی](#)